

MALİYE-SEN

***MALİYE ÇALIŞANLARI SENDİKASI
GENEL MERKEZİ***

**MALİYE BAKANLIĞI TEŞKİLAT YAPISI VE
MALİYE ÇALIŞANLARININ SORUNLARI VE ÇÖZÜM
ÖNERİLERİ HAKKINDA KISA RAPOR**

KONYA – 2017

MALİYE ÇALIŞANLARI SENDİKASI

Genel Merkezi

SAYI : MALİYE-SEN. 2017 / 42 / 12

24.04.2017

KONU : Çalışma Raporu

MALİYE BAKANLIĞI TEŞKİLAT YAPISI VE MALİYE ÇALIŞANLARININ SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ HAKKINDA KISA ÇALIŞMA RAPORU

I. BÖLÜM

GİRİŞ

Maliye Çalışanları Genel Merkezi Yönetim Kurulu'nca hazırlanan; Maliye Bakanlığı kurumlarının, kuruluşlarının yapılanma ve mevzuat yönünden yenilenmesine, çalışanlarının ekonomik, sosyal ve özlük hakları yönünden geliştirilmesine, iyileştirilmesine, çalışma barışının yeniden sağlanmasına ve motivasyonunun yükseltilerek iş verimliliğinin artırılmasında engel teşkil eden sorunların tespiti ve bu sorunların çözümüne yönelik önerileri içeren bu rapor 5 bölümden oluşmaktadır.

II. BÖLÜM

GENEL DURUM:

Günümüz dünyasında teknolojik, ekonomik, kültürel ve sosyal yönden bir çok gelişmeler yaşanmaktadır. Ülkemizde de yapılan çalışmalar ile bir çok alanda bu gelişmelere uygun olarak değişimler ve gelişmeler yaşanmaktadır. 2004 yılından bu yana siyasi iradenin basiretli ve kararlı tutumu, cesur ve akılcı kararlarıyla son 10 yılda ekonomik, teknolojik, sosyal ve kültürel açıdan Avrupa'daki bir çok ülkeden daha hızlı bir gelişme göstererek dünyada saygın bir yer edinmiştir. Yapılan yasal düzenlemeler, yatırım ve üretime teşvik için alınan tedbirler ile özel sektördeki dinamizm artırılmış, bir çok kamu kurum ve kuruluşları teknolojik açıdan modernize edilerek hizmet kalitesi yükseltilmiş ve verimlilik artırılmıştır.

Ülkemizde tüm bu gelişmeler yaşanırken bazı kamu kurumlarına yeteri kadar önem verilmediği gözlemlenmiştir. Ülkemizde yaşanan sosyal, kültürel, teknolojik ve savunma alanlarındaki gelişmeler için temel güç istikrarlı ekonomidir. Bu gün global dünyada ekonomik bağımsızlığını kazanmamış bir ülkenin siyasi bağımsızlığından söz etmek mümkün değildir. İstikrarlı ve güçlü bir ekonomi dengeli bir bütçe ile mümkündür. Ülkemizde bütçe gelirlerinin % 86'sını vergi gelirleri oluşturmaktadır. Bütçe gelirlerinin % 86'sını oluşturan vergi gelirleri de Maliye Bakanlığı bünyesindeki kurum ve kuruluşları tarafından Maliye Bakanlığı çalışanları aracılığı ile toplanmaktadır.

Dünyada ve ülkemizde yaşanan bu gelişmelere paralel olarak bir çok kamu kurum ve kuruluşları yapılanma, mevzuat, teknolojik, ekonomik, sosyal ve kültürel olarak geliştirilmiş olmakla birlikte Maliye Bakanlığı yapılanma, mevzuat, ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan geliştirilmesine yönelik bir çalışmanın yapılmadığı, teknolojik açıdan yenilenme ve geliştirmelerin ise zorunluluktan yapıldığı müşahede edilmiştir. Maliye Bakanlığı kurumları, kuruluşları ve çalışanları ile ilgili bir geliştirme ve iyileştirme yapılmamıştır. Maliye Bakanlığı hantal yapısı, günümüzün şartlarına uygun olarak modernize edilmeyişi ve bürokratik engeller nedeniyle kurum ve kurum çalışanlarının itibarını kaybetmesine, maliyecilik mesleğine talebin azalmasına, mevcut çalışanların motivasyonun kaybolmasına, çalışma barışının bozulmasına, kırgınlığına, küskünlüğüne ve iş veriminin düşmesine sebep olmuştur.

III. BÖLÜM

SORUNLARIN TESPİTİ :

1 – TEŞKİLAT YAPILANMASI:

a) Mevzuat :

Son 12 yılda hızla büyüyen ve gelişen ülkemizde Maliye Bakanlığının Teşkilat yapısı ve görevleri hakkında bir iki küçük değişikliğin dışında hiçbir yapısal değişiklik yapılmamıştır. Devletin her türlü gelir ve giderini tasarlayıp planlama, uygulama ve kontrol etme görevini üstlenen Maliye Bakanlığı halen 34 yıl önce çıkarılan maddelerinin yarısından fazlası mülga olan 13.12.1983 tarih ve 178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümleri doğrultusundaki teşkilat yapısı ile ülkemizin geleceği açısından hayati önem taşıyan görevlerini ifa etmeye çalışmaktadır.

Her ne kadar 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 16.05.2005 tarih ve 5345 sayılı Gelir İdaresi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, 10.07.2011 tarih ve 646 sayılı Vergi Denetim Kurulu Başkanlığının Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameler çıkarılarak bazı düzenlemeler yapılmış ise de bu düzenlemeler ve değişiklikler Maliye Bakanlığının Teşkilat yapısını modernize etmeye, hantal yapısından kurtarmaya yetmemiştir.

Gelirin etkin toplanması ve mükemmel idaresi amacıyla 16.05.2005 tarih ve 5345 sayılı Gelir İdaresi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile kurulan Gelir İdaresi Başkanlığının beklenen dinamizmi sağlayamadığı, hedeflenen amaca ulaşamadığı düşünülmektedir. Gelir İdaresi Başkanlığının kurulması ile Maliye Bakanlığı kurumlarının ve personelinin gelir ve gider olarak ayrılmasına sebep olmuştur. Gelir-gider ayırımı, Defterdarlar ile Vergi Dairesi Başkanları arasındaki bir takım gizli sürtüşmeler nedeniyle kurumun ve personelin sorunlarına çözüm olmadığı gibi var olan sorunları daha da artırmıştır.

Gelir-Gider ayırımı bir çok küçük ilçedeki Malmüdürlüklerinde verilmesi gereken hizmet yönünden zaten yetersiz olan personel sorununu had safhaya çıkarmıştır. Malmüdürlüklerindeki personel ihtiyacının il merkezlerindeki vergi daireleri personeli arasından kura ile belirlenerek geçici görevlendirme ile çözülmektedir. Bu durumda personelin çalışma isteğini olumsuz yönde etkileyerek motivasyonunu bozmakta ve iş verimliliğinin düşmesine neden olmaktadır. Çünkü geçici görevlendirme personelin ailesinden ve evinden ayrı kalması demektir. Bu uygulama ise Anayasamızın 41.maddesi hükümleri ile uyuşmamaktadır.

Gelir-Gider ayırımı nedeniyle Maliye Bakanlığı birimlerinde görev yaptığı halde, gelir personelinin gider birimlerinde açılan sınavlara, gider personelinin de gelir birimlerinde açılan sınavlara girmesi engellenmiştir. Bu ayırım ile maliye çalışanının görevde yükselmesi engellenerek kurum çalışanları mağdur edilmektedir.

b) Kadro ve Unvan :

Bilindiği üzere Maliye Bakanlığının ihtiyacı olan personel için kadro 13.12.1983 tarih ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve bu Kararnamede yapılan düzenlemeler ile Genel İdare Hizmetleri sınıfından ihdas edilmektedir.

Maliye Bakanlığı için Genel İdare Hizmetleri sınıfından tahsis edilen kadrolar özlük hakları bakımından Maliye Bakanlığı teşkilatında görev yapan personelin unvan, yetki ve sorumlulukları ile uygunluğu bulunmamaktadır. Genel İdare Hizmetleri sınıfı kapsamında görev yapan diğer kurumlardaki Müdür ve Müdür yardımcıları ile Maliye Bakanlığı teşkilatında görev yapan Müdür ve Müdür yardımcıları özlük hakları aynı olmakla birlikte yetki ve sorumlulukları bakımından büyük farklılıklar bulunmaktadır.

Teknolojik, ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan Avrupa'nın birçok ülkesinden daha gelişmiş ve dünyada saygın bir yer edinmiş ülkemizde, geçmişte olduğu gibi gelecekte de ülkemizin kalkınmasında ve gelişmesinde etkin rol oynayacak Maliye Bakanlığı Teşkilatı için hala 34 yıl önce yürürlüğe giren 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümleri doğrultusunda Genel İdare Hizmetleri sınıfından kadro ihdas edilmesi günümüzün modern, çağdaş ve gelişmiş Türkiye'si profili ile bağdaşmamaktadır.

2 – PERSONEL YAPILANMASI:

a) Başkan, Grup Müdürü, Defterdar ve Defterdar Yardımcısı :

Devletin bütçesinin % 86'sını teşkil eden vergi gelirlerinin toplayan bir kurumun idari personeli Vergi Dairesi Başkanları, Grup Müdürleri, Defterdarlar, Defterdar Yardımcıları, Müdürler ve Müdür Yardımcıları bu görevlerini ifa ederken maddi ve manevi olarak büyük sorumluluk üstlenmektedirler. Bu sorumlulukları devleti zarara uğratmamak, vatandaşı mağdur etmemek ve Sayıştay'a karşı hesap verme görevinden doğmaktadır.

Vergi Dairesi Başkanı ve Defterdar'ın sorumlu ve yetkili olduğu kurum ve personel sayısı, ifa ettikleri görevin mahiyeti, önemi, yoğunluğu ve stresi dikkate alındığında ekonomik, sosyal ve özlük haklarının yetersiz kaldığı görülmektedir.

Bu gün yerel yönetimlerde görev yapan herhangi bir Daire Başkanı'nın 7.000,00 TL ile 10.000,00 TL arası ücret aldığı bilinmektedir. Yerel Yönetimdeki bir Daire Başkanı'ndan daha düşük ücret alan Vergi Dairesi Başkanı, Grup Müdürü, Defterdar ve Defterdar Yardımcısı zor şartlar altında özveriyle başarılı bir şekilde görevini sürdürmektedir.

Ancak; motivasyonu kaybolmuş, kırgınlıkları artmış, ekonomik, sosyal ve özlük haklarının iyileştirilmesi beklentisi devam eden Vergi Dairesi Başkanları, Grup Müdürleri, Defterdar ve Defterdar Yardımcıları almış oldukları devlet terbiyesi gereği azami gayret ve çaba ile hizmet vermeye devam etmektedir.

b) Vergi Dairesi Müdürü, Müdür ve Müdür Yardımcısı :

Vergi gelirlerinin toplanması aşamasında, tarh edilen vergiler, kesilen cezalar, ÖTV. ve KDV. İade düzeltmelerinde milyonlarla ifade edilen rakamların iadesinde sorumluluğu Vergi Dairesi Müdürleri, Müdür Yardımcıları ve ilgili personel üstlenmektedir. Bu durum ise yüksek iş riskini oluşturmaktadır. 5018 Sayılı Kanun'un 71. Maddesi gereği kamu zararının tazmini, zamanaşımı, kamu adına yapılan harcamalar, vergi iadeleri nedeniyle Sayıştay'a hesap verme gibi yüksek iş riski maliyecilik mesleğine has risklerdir. Dolayısıyla maliye çalışanları sürekli yoğun bir stres ve baskı altında görevlerini ifa etmektedirler.

Kamu Görevlilerinin Mali Haklarının düzenlenmesine yönelik 02.11.2011 tarih ve 666 sayılı Kanun hükmünde Kararname ile eşit işe eşit ücret ilkesi çerçevesinde düzenleme yapılarak kurumlar arasında aynı ünvanla çalışan yöneticiler için ücret eşitlemesi yapılmıştır.

Anayasamızın 55. Maddesinde **“Ücret emeğin karşılığıdır. Devlet, çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret elde etmeleri ve diğer sosyal yardımlardan yararlanmaları için gerekli tedbirleri alır.”** Hükmü yer almaktadır. Ancak Maliye Bakanlığı birimlerinde görev yapan Vergi Dairesi Müdürü, Müdür, Müdür Yardımcısı, Sayman ve Malmüdürleri mesleki yeterlilik gereği farklı eğitim, emek ve sorumluluk gerektiren ağır şartlarda görev yapmaktadırlar. Bu durum ise anayasamızın 55. Madde hükmüne aykırılık teşkil etmektedir. Kısaca; iyi niyetle ve eşit ünvanlar arasında farklı ücret ödemelerinin önüne geçilmek suretiyle daha adil olacağı düşünülmektedir yapılan bu düzenleme ile hedeflenen amaca ulaşılamamış ve Maliye Bakanlığı birimlerinde görev yapan Vergi Dairesi Müdürü, Müdür, Müdür Yardımcısı, Sayman ve Malmüdürleri ekonomik, sosyal ve özlük hakları kaybına yol açmış ve mağdur edilmişlerdir.

Yüksek iş riski, sürekli yoğun bir stres ve baskı altında olan maliye çalışanları, Müdür ve Müdür Yardımcılarının diğer kurumlardaki Müdür ve Müdür yardımcıları ile özlük hakları noktasında bir farkı olmadığından kendilerini daha fazla yıpratmamak için idari kadrolara talip olmamaktadır. Çünkü açılan sınavlara girip Müdür veya Müdür Yardımcısı olmak, sadece unvan dışında ekonomik ve özlük hakları bakımından bir farklılık getirmemektedir. Müdür ve Müdür Yardımcılığı kadrosunun cazibesinin kaybolması nedeniyle açılan sınavlara yeteri kadar personel müracaat etmediğinden Taşra Teşkilatında eksik olan Vergi Dairesi Müdür ve Müdür Yardımcısı ihtiyacı vekaleten görevlendirme ile giderilmeye çalışılmaktadır.

Vekaleten yapılan görevlendirmelerde ise; liyakat, sadakat, basiret, bilgi ve tecrübe gibi kriterler göz ardı edilmekte, belli çevrelerin telkin ve tavsiyeleri dikkate alınmaktadır. Bunun sonucu olarakta, personelin motivasyonu kaybolmakta, çalışma barışı bozulmakta ve iş verimliliği düşmektedir.

c) Gelir Uzmanları :

Kamu kurumlarında uzman çalıştırılması ilk defa 1925 yılında gündeme gelmiş ve Hesap Mütchassıslığı adıyla kamu personeli olmayan ancak Defterdar'a bağılı olarak çalışan ekipler oluşturulmuştur. 1934 yılında bu konuda bazı düzenlemeler yapılmış ancak Uzmanlık kadrosu 1945 yılında çıkarılan 4709 sayılı Kanun ile Maliye Bakanlığı bünyesinde fiilen yerini almıştır.

Gelir İdaresi Başkanlığında istihdam edilmek üzere Gelir Uzmanlığı ve Gelir Uzman Yardımcılığı kadrosu ihdas edilmiş bu tarihten sonra muhtelif tarihlerde çıkarılan Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnameler ile bir çok kurum için de Uzman ve Uzman yardımcılığı kadrosu ihdas edilmiştir.

Türkiye ekonomisinin temelini oluşturan bütçe gelirlerini artırmak için 81 ilde özveriyle fedakarca çalışan Gelir Uzmanları memurun olmadığı yerde masada memur, servis şefinin olmadığı yerde Servis Şefi, Müdür Yardımcısının olmadığı yerde Müdür Yardımcısı vekilliğı ve hatta Müdür vekilliğı görevlerini başarı ile ifa etmektedirler. Bu görevlerini yerine getirirken idari sorumlulukları, Sayıştay'a hesap verme, 5018 sayılı Kanun'un 71. Maddesi gereğince kamu zararının karşılanması için rücu ve zamanaşımı gibi yüksek iş risklerini taşımaktadırlar.

Aynı unvanla görev yapan kamu görevlilerinin arasında ücret eşitsizliğinin giderilmesi, eşit işe eşit ücret ödenmesinin sağlanması amacıyla çıkarılan 02.11.2011 tarih ve 666 sayılı Kanun hükmünde Kararname ile Kamu Görevlilerinin Mali Haklarında bazı düzenlemeler yapılmıştır.

Mevcut 59 Uzmanlık kariyer meslek sayıldığı halde, bu kararname ile sadece Maliye Bakanlığı için ihdas edilen Defterdarlık Uzmanlığı, Gelir Uzmanlığı ile Uzman Yardımcılığı merkez personeli olarak sayılmamıştır. Mesleğe alınmaları, nitelikleri, yetiştirilmeleri, görevde yükselmeleri ve diğer koşullar bakımından merkezde görev yapan uzmanlardan hiçbir farkı olmayan Defterdarlık Uzmanlığı, Gelir Uzmanlığı ile Uzman Yardımcılığı merkezde görev yapan 54 uzmanlıktan ayrı tutularak ekonomik, sosyal ve özlük hakları bakımında mağdur edilmişlerdir. Kamu kurumlarında aynı unvanla görev yapan kamu görevlilerine farklı ücret ödenmesinin önüne geçilmesi ve ücret adaletinin sağlanması amacıyla yapılan bu düzenlemeyle aradaki fark daha da açılmış gerçek bir ücret adaletsizliği meydana gelmiştir.

Gelir Uzmanlığı, Defterdarlık Uzmanlığı, taşrada görev yapan uzman olarak değerlendirilmesi nedeniyle bu unvanla çalışan personel itibarsızlaştırılmış, ekonomik, sosyal ve özlük hakları noktasında sürekli hak kaybına uğramıştır. Kurum içinde yeterliliğe tabi uzman, kurum içinden atanan uzman ayrımı yeni sorunların ortaya çıkmasına ve kurum içinde çalışma barışını bozan bir gruplaşmaya neden olmuştur. Bu durum aynı zamanda 2009 yılından bu yana mesleğe yeni alınan personelin meslekten kaçışlarını hızlandırmıştır.

d) Defterdarlık Uzmanları :

Maliye Bakanlığında halen görev yapan Defterdarlık Uzmanlarının büyük bir bölümü 02.11.2011 tarihinden önce Milli Emlak Denetmeni ve Muhasebe Denetmeni olarak görev yapan personelden oluşmaktadır.

10.07.2011 tarih ve 646 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı kurulmuş ve Vergi Denetmeni unvanı Vergi Müfettişi olarak değiştirilmiş ancak, 02.11.2011 tarih ve 28103 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 26.09.2011 tarih ve 659 Sayılı K.H.K. ile aynı Bakanlıkta görev yapan Milli Emlak Denetmeni ve Muhasebe Denetmeni unvanı Defterdarlık Uzmanı olarak değiştirilmiştir. Bu yapılan düzenleme ile Milli Emlak ve Muhasebe Denetmenleri ekonomik, sosyal ve Özlük hakları açısından adeta cezalandırılmıştır.

Bu yapılan düzenlemelerden sonra 3 defa kurum içi Defterdarlık Uzmanlığı sınavı açılmıştır. Atanma şartları son derece ağır olan Defterdarlık Uzmanlığı için sınav açılmasını bekleyen 4.000'nin üzerinde Maliye Çalışanı bulunduğu halde 2011 yılından sonra Kurum içi Defterdarlık Uzmanlığı sınavı açılmamıştır. Kurum içi sınavın açılmaması nedeniyle mağdur olan kurum personelinin sınav beklentisi devam etmektedir.

e) Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmenleri :

16.05.2005 tarih ve 5345 sayılı Gelir İdaresi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile Gelir İdaresi Başkanlığı kurulmuş ve bu Kanun'un Geçici 3. Maddesinin 4. Fıkrasında Gelir Uzmanlığı kadrosuna kurum içinden yapılacak atamalara ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

Bu usul ve esaslar belirlenirken “ **Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmelik**” ve “ **Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü Gelir Uzmanlığı Görev, Çalışma ve Atama Yönetmeliği**’ne” atıfta bulunulmuştur. Ayrıca bu madde ile kurum içi uzmanlığa geçiş 5 yılda açılacak sınavlara en fazla 3 defa girebilme sınırı getirilmiştir.

Kanun yürürlüğe girdiği tarihte kurum içi Gelir Uzmanlığı sınavına katılma şartlarını taşıyan personel açılan sınavlara katılmış başarılı olanların puan sıralamasına göre atamaları yapılmıştır. Ancak, açılan her sınav sonrasında kadro yetersizliği sebep gösterilerek sınav duyurusunda belirtilen 70 puan barajını geçerek başarılı olan personelin tamamının ataması yapılmadan yeni bir sınav daha açılmıştır. Bu durum her sınav sonrası yaklaşık 700 ile 1000 arası personelin mağduriyetine sebep olmuştur. 23.07.2010 tarih ve 6009 sayılı Kanun'un Geçici 3. Maddesi ile personelin bu mağduriyeti geçte olsa giderilmiştir.

16.05.2005 tarih ve 5345 sayılı Kanun ile sınav açılma süresinin 5 yıl, sınava girebilme şartının da 3 defa ile sınırlandırılması kurum çalışanları açısından fırsat eşitliğini ortadan kaldırmıştır. Maliye çalışanları meslekleri gereği aktif ve dinamiklerdir. 2012 yılında açılan son sınavdan 2017 yılı başına kadar geçen 5 yıllık sürede sınav şartlarını tamamlayarak

sınav açılmasını bekleyen personel sayısı 5.000 kişiye ulaşmıştır. Yüksek riskli, yoğun stresli ağır iş şartları altında büyük bir gayret ve özveriyle çalışarak ailesini geçindirmeye ve yaşamını sürdürmeye çalışırken, bir taraftan da Gelir Uzmanlığı sınavı şartlarını tamamlayan personelimiz için sınav açılması ve sınavların belirli zaman aralıklarında tekrarlanması zorunlu hale gelmiştir.

Kaldı ki; 17 Esas Mesleki Kanun 17 Ek kanun kapsamında görev yapan ve meslekte 15 yılını dolduran her maliye çalışanı lise mezunu da olsa kendi alanında uzmanlık seviyesine ulaşır. Vergi Dairelerinde ve Malmüdürlüklerinde aynı dairede aynı serviste yan yana oturan ve aynı işi yapan eşit yetki ve sorumluluğa sahip V.H.K.İ. ile Gelir Uzmanı ve Gelir Uzman yardımcısı arasındaki ücret farkı kurum içinde çalışanların motivasyonunu ve çalışma barışını bozmuştur. Yıllardır birlikte çalıştığı meslektaşı ile arasında gizli bir husumetin doğmasına sebep olmuş ve çalışanların verimliliğini düşürmüştür. Bu durum ise kamu adına büyük kayıptır.

Bir diğer husus ise; aynı Bakanlığın çalışanı olmasına rağmen Gider Birimleri için açılan sınavlara Gelir birimlerinde çalışanların, Gelir Birimleri için açılan sınavlara Gider Birimlerinde çalışan personelin katılamamasıdır. Fırsat eşitliği ve hakkaniyet ölçülerine aykırı olan bu durum çalışanları son derece rahatsız etmekte ve şikayet konusu olmaktadır.

Çünkü; Maliye Bakanlığı kurum ve kuruluşlarında halen 23.000 V.H.K.İ. görev yapmaktadır. Kısa sürede emekli olmayı düşünmeyen personel mutlaka sınav şartlarını tamamlayacak ve sınav talebinde bulunacaktır.

f) Yoklama Memurları :

Kayıt dışı ekonomi ile etkin mücadele edebilmek, kayıtsız mükellefleri kayıt altına almak, mükellefiyet kayıtlarının sağlıklı olması için Yoklama işlemleri hayati öneme sahiptir. Mükellefiyetin başladığı ve bittiği yer olan Sicil servisinde yapılacak işlemler için tüm bilgi ve belgeler Yoklama Memurlarınca tespit ve temin edilmektedir.

Ancak, 19.03.2011 tarih ve 27879 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren değişiklikle 09.08.2006 tarih ve 2625 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Maliye Bakanlığı Görevde Yükselme, Unvan değişikliği ve Atama Yönetmeliği'nin 36. Maddesi yürürlükten kaldırılarak 31. Maddenin 1. Fıkrasının (1) bendine V.H.K.İ. ibaresi eklenmiştir.

Bu yapılan değişikliğe istinaden V.H.K.İ. norm kadrosunun 3. derece olması nedeniyle Yoklama Memuru olarak görev yapan personelin tamamı V.H.K.İ. kadrosuna atanma talebinde bulunmuş ve atama işlemleri gerçekleştirilmiştir.

Böylece Vergi Daireleri ve Malmüdürlüklerinin gözü kulağı olan yoklama işlemlerini yürütecek Yoklama Memuru kalmamıştır. Dairelerin Yoklama Memuru ihtiyacı V.H.K.İ. ve Gelir Uzmanlarının görevlendirilmesi ile karşılanmaktadır. Bu görevlendirmeler de genellikle meslekte 25 yılını doldurmuş personelden yapıldığı için, gelecek yıllarda mükellef ve

mükellefiyetle ilgili sağlam. sağlık bilgi ve belgeleri tespit ve temin edecek genç Yoklama Memurları yetişmemektedir.

Kurumlar da yeteri kadar şoför bulunmadığından, görevlendirme ile Yoklama Memuru görevini ifa eden sürücü belgesi olan personele ayrıca araç kullanma yetkisi de verilerek aynı zamanda şoförlük görevi de yüklenmektedir.

g) Veznedar, İcra Memuru ve Tahsildarlar :

Bilindiği üzere amme alacağı mevzuat gereği, kamu kurum ve kuruluşlarında kurum içinde Veznedar tarafından, kurum dışında İcra Memuru ve Tahsildar tarafından tahsil edilir. Veznedar, İcra Memuru ve Tahsildar para tahsil yetkisi (Mükeffel Memur) olan memurdur.

Maliye Bakanlığı Görevde Yükselme, Unvan değişikliği ve Atama Yönetmeliği'nin 36. Maddesi yürürlükten kaldırılarak 31. Maddenin 1. Fıkrasının (1) bendine V.H.K.İ. ibaresi eklenmesi ile Veznedar, İcra Memuru ve Tahsildar kadrosunda görev yapan kurum personelinin tamamına yakın bir kısmı V.H.K.İ. kadrosuna atanma talebinde bulunmuş. Talepte bulunan personelin tamamının ataması yapılmıştır.

Ancak, Vergi Daireleri, Malmüdürlükleri ve Muhasebe Müdürlüklerinde vergi, ceza, harç ve benzeri 200 çeşitten fazla amme alacaklarının tahsilatı, cebri tahsilat ve tebligat işlemleri devam etmektedir. Her ne kadar Maliye Bakanlığınca bünyesindeki kurum ve kuruluşlardaki veznelerin kapatılması düşünülmüş ise de yeniden yapılandırılan kamu alacaklarının taksitlerinin ödeme zamanlarında veznelerin kapatılmasının mümkün olmadığı açıkça anlaşılmıştır. Bir çok banka ile tahsilat anlaşması yapılmış olmasına rağmen bankaların kamu alacağının kodu, türü, dönemi, vadesi vb. gibi bilgileri bilmemesi nedeniyle tahsilat yapmamaktadır. Bankalarca yapılan tahsilatların bir kısmının hatalı olması nedeniyle ilgili kurum tarafından düzeltme işlemi ile mutlaka düzeltilmesi gerekmektedir.

Halen Vergi Daireleri ve Malmüdürlüklerinde tahsilat ve tebligat işlemlerini yürütmek üzere Gelir Uzmanı ve V.H.K.İ. kadrosunda görev yapan personel arasından Veznedar ve İcra Memuru görevlendirilmektedir. Kurumlar da yeteri kadar şoför bulunmadığından, görevlendirme ile İcra Memuru ve Tahsildar görevini ifa eden sürücü belgesi olan personele ayrıca araç kullanma yetkisi de verilerek aynı zamanda şoförlük görevi de yüklenmektedir.

Görevlendirme ile Veznedar, İcra Memuru ve Tahsildarlık görevini yürüten personele yetki ve sorumluluğu ile mütenasip mali sorumluluk ödenmediğinden bu görevlendirmeler angarya olmaktan öteye geçmemektedir. Anayasa'mızın 18. Maddesinde “ **Hiç kimse zorla çalıştırılmaz. Angarya yasaktır.**” hükmü yer almaktadır. Bu durum ise Anayasa'mızın 18. Maddesine aykırıdır.

h) Hizmetliler :

Kamu kurumlarının genelinde olduğu gibi Maliye Bakanlığı bünyesindeki tüm kurum ve kuruluşlarda da 657 sayılı D.M.K.'unun 36. Maddesinin 8. Fıkrasında belirtilen hizmetler Hizmetliler aracılığı ile yürütülmektedir. Son yıllardaki teknolojik gelişmelere bağlı olarak evrak ve dosya taşıma işlemi azalmıştır. Dosya ve evrak taşıma işinden başka diğer iş ve işlemler aynen devam etmektedir. Vergi Dairelerinde 60 veya 80 kişinin görev yaptığı dairelerin bazılarında 2, bazılarında ise 1 hizmetli personelin olduğu, ve dairenin tamamından sorumlu tutulduğu, il merkezlerinde ise yeterli hizmetli personel olmadığından birden fazla dairenin / müdürlüğün sorumluluğu verilmektedir.

Maliye Bakanlığı olarak her ne kadar elektronik tebligata geçmiş olsak da, Kurumlar Vergisi ve Gerçek Usul mükelleflerinin dışında kalan Basit Usul mükellefleri ve G.M.S.İ. mükelleflerinin elektronik posta adresi bulunmadığından halen kağıt ortamında posta yoluyla tebligat işlemleri devam etmektedir. Tebliğ zarfları postaneye hizmetliler aracılığıyla gönderilmektedir.

Zaman zaman hizmetli personel alımı yapılmaktadır. Ancak, ön lisans mezunu olarak alınan personel 2 veya 3 yıl sonra lisans öğrenimini tamamlayarak başka kurumlara geçiş yapmaktadır. Dolayısıyla kurum için alınan personelin yeri 3 yıl sonra boşalmakta ve personel yetersizliği sorunu devam etmektedir. Kadronun Yardımcı Hizmetler sınıfından ihdas edilmesi nedeniyle ek gösterge olmaması ve yetersiz personelden kaynaklanan iş yoğunluğu Hizmetli personelin mağduriyetine sebep olmaktadır.

Bir diğer husus ise; kurum içinde açılan Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği sınavlarına, sınava giriş şartlarını sağlamaları halinde gider birimlerinde çalışanlarında gelir birimlerinde çalışanlarında katılımına imkan verilmelidir. Eğitim konusunda kendisini sürekli güncelleyen personel için bu sınavlar belirli zaman aralıklarında tekrar açılmalıdır. Bu imkanın sağlanması halinde, kurum personelinin yine kendi kurumunda kalması sağlanacak, başka kurumlara kaçışın önüne geçilmiş, çalışanların motivasyonu ve iş verimliliği artırılmış olacaktır.

ı) Koruma ve Güvenlik Görevlileri :

Ülkemizde, iç ve dış mihrakların örgütleyerek organize ettiği terör eylemlerine karşı kamu kurum ve kuruluşlarının güvenliği hayati önem kazanmıştır. Bazı kamu kurum ve kuruluşlarının güvenliği 2495 sayılı Kanunla kurulan kurum ve kuruluşlarca sağlanmakta iken artan güvenlik ihtiyacı söz konusu kanun kapsamında karşılanamadığından yeni bir düzenlemeye ihtiyaç duyulmuştur.

10.06.2004 tarih ve 5188 Sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun 26.06.2004 tarih ve 25504 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu kanun ile güvenlik hizmetlerinin yetkileri ve görev alanı genişletilmiş ve tüm güvenlik hizmetleri bu kanun kapsamına alınmıştır.

Kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan kamu personeli Koruma ve Güvenlik Görevlileri ile Özel Güvenlik görevlileri aynı kanun kapsamına alınmıştır. Özel güvenlik şirketi elemanı ile kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan Koruma ve Güvenlik Görevlisi kamu personelinin aynı kanun kapsamında değerlendirilmesi uygun değildir.

Şöyle ki; kamu kurum ve kuruluşlarında kamu personeli olarak görev yapan K.G.G. sabah mesai saati başlamadan yarım saat önce 07.30'da göreve başlar ve akşam mesai saati bitiminden yarım saat sonra saat 17.30'da görevi bırakır. Gece nöbeti tutan personelin mesaisi aralıksız 14 saattir. Mesai süresince kapıda görevli K.G.G. işin gereği sürekli ayakta durmakta ve girip çıkan herkesin X-Ray cihazından geçmesini, güvenlik gereği kapıdan giren herkesin çanta, poşet v.s. kontrolünü yapmaktadır. Vergi dairelerindeki yoğunluk herkesin malumdur. Görev yaptıkları kurumun önemine haiz olmak üzere silah taşımaktadır. Çok sayıda insanın giriş çıkış yaptığı, çok sayıda personelin çalıştığı ve para tahsilatı yapan Vergi Dairelerinin bulunduğu yerlerde Koruma ve Güvenlik Görevi yüksek riskli, stresli, yorucu ve azami dikkat gerektiren görevdir.

Bu nedenle; özel güvenlik görevlilerinin mesailerinin 08.00'de başlayıp 17.00'de bittiği, üniversitelerde ve özel şirketlerde genellikle silahsız görev yaptığı dikkate alındığında tüm güvenlik görevlilerinin 5188 sayılı kanun kapsamında değerlendirilmesinin uygun olmadığı daha iyi anlaşılacaktır.

i) Şoförler :

Maliye Bakanlığı bünyesindeki kurum ve kuruluşlarında görev yapan şoförler 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye göre 657 sayılı D.M.K.'nin 36. Maddesinde belirtilen Genel İdare Hizmetleri sınıfından atanmaktadır. Özlük hakları itibariyle devlet memuru statüsündedir.

Ancak; Maliye Bakanlığı Görevde Yükselme, Unvan Değişikliği ve Atama Yönetmeliği'nin 19.03.2011 tarih ve 27879 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren değişik 31. Maddesinin 1. Fıkrasının (1) bendi hükmüne göre norm kadrosu 3 olan V.H.K. İşletmenliğine geçiş izni verilmemiş, şoför olarak görev yapan personel mağdur edilmiştir.

3 – SOSYAL VE KÜLTÜREL YAPILANMASI:

Anayasamızın 49. Maddesinde **“Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ... çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır.”** Hükmü yer almaktadır. 657 Sayılı D.M.K.'nin 191. Maddesinde ise **“Devlet Memurları için lüzum ve ihtiyaç görülen yerlerde çocuk bakımevi ve sosyal tesisler kurulabilir.”** hükmüne yer verilmiştir. Çalışanlar için ihtiyaç olan ancak, Maliye çalışanlarının ihtiyacın karşılayacak kreş, bakımevi, sosyal ve kültürel faaliyetlerin düzenlenebileceği sosyal ve kültürel tesis bulunmamaktadır.

IV. BÖLÜM

ÇÖZÜM ÖNERİLERİMİZ :

Yukarıda açıklanan nedenlerle; Maliye Bakanlığının teşkilat yasaası olan maddelerinin yarısından fazlası mülga olmuş 13.12.1983 tarih ve 178 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin değiştirilerek teşkilat yapısını günümüz çağdaş ve modern Türkiye'sine uygun hale getirilmesini sağlayacak, sosyal, kültürel, ekonomik ve özlük haklarında gerekli düzenlemelerin yapılarak çalışanların yaşam kalitesini artıracak yeni yasal düzenlemelere ihtiyaç duyulmaktadır.

Sendikamızca yapılan araştırmalar ve çalışmalar sonucunda tespit edilerek Raporumuzun III. Bölümünde izah edilen sorunların çözümüne ait önerilerimiz aşağıda maddeler halinde belirtilmiştir.

1 – Teknolojik ve ekonomik açıdan gelişmiş modern Türkiye yapısına uygun Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri hakkında yeni bir kanun çıkarılarak 13.12.1983 tarih ve 178 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin yürürlükten kaldırılması,

2 – Vergi Dairesi Başkanlığı bulunan 29 ilin bir tanesinde tek Vergi Dairesi uygulamasına geçilmiş, diğer illerimizdeki Vergi Dairesi Başkanlıklarında tek Vergi Dairesi uygulamasına geçiş işlemleri aşamalı olarak devam etmektedir. Mevcut Başkanlıklar da 6 Grup Müdürlüğü 15 Müdürlük bulunmakta, öngörülen sistemde ise 10 Grup Müdürlüğü 25 Müdürlük planlanmaktadır. Mevcut sistem için gerekli olan Grup Müdürü ve Müdür ihtiyacı henüz karşılanamamışken, planlanan yeni sistemde Grup Müdürü ve Müdür açığı daha da artacak ve kurulan Müdürlükler boş kalacaktır. Kurulacak Müdürlüklerin idari personel, hizmet personeli ve yerleşim yeri temin edilmesi kısa sürede mümkün olmadığından tek Vergi Dairesi uygulamasına geçilme programının yeniden değerlendirilmesinin uygun olacağı,

3 – Teknolojik gelişmelere bağlı olarak Maliye Bakanlığı kurum ve kuruluşları gibi bir çok kurum ve kuruluşun yapısı, işlevi, işleyişi ve personel kriterleri değiştiğinden, darbe Anayasası kuralları çerçevesinde 34 yıl önce yürürlüğe konan 13.12.1983 tarih ve 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin yürürlükten kaldırılarak tüm kurumların ihtiyacına detaylı cevap verecek Genel Kadro ve Usulü hakkında yeni bir kanun çıkarılması,

4 – 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 36. Maddesinde değişiklik yapılarak Maliye Bakanlığı bünyesindeki kurum ve kuruluşları ile Maliye Çalışanlarının sorunlarının çözülmesinin önündeki engelleri kaldıracak Mali Hizmetler ve Yardımcı Mali Hizmetler sınıfının tesis edilerek tüm maliye çalışanlarının bu sınıfa geçişinin sağlanması,

5 – Maliye Bakanlığı kurum ve kuruluşlarında Vergi Dairesi Başkanı, Grup Müdürü, Defterdar, Defterdar Yardımcısı, Müdür ve Müdür Yardımcısı kadrolarında görev yapan idari personelin kullandıkları yetki, üstlendikleri sorumluluk, taşıdıkları yüksek risk ve iş yoğunluğu dikkate alınarak, ücret, ek ödeme, tazminat ve özlük haklarının unvanıyla uyumlu hale getirecek düzenlemelerin yapılarak 02.11.2011 tarih ve 666 sayılı Kamu Görevlilerinin Mali Haklarının Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girmesiyle meydana gelen mağduriyetin giderilmesi,

6 – Kurum ve kuruluşlarda açık olan Müdür, Müdür Yardımcısı ve servis şefliği görevlerini vekaleten yürüten Defterdarlık Uzmanı ve Gelir Uzmanı için vekalet ettiği makama uygun vekalet ücreti ödenmesi, taşrada görev yapan uzmanların merkez uzmanı olarak kabul edilerek 2200 olan Ek Göstergelerinin yükseltilecek 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile oluşan mağduriyetin giderilmesi,

7 – Defterdarlık birimlerinde çalışanlar için 6 yıldır açılmayan ve sınav açılmasını bekleyen 4.000 kişinin beklediği kurum içi Defterdarlık Uzmanlığı sınavının açılması ve ağır atanma şartlarının hafifletilerek şartları taşıyan tüm Maliye Çalışanlarının katılımına imkan tanınması ve sınavın belirli aralıklarla tekrar açılmasının sağlanması,

8 - Gelir İdaresi Başkanlığı birimlerinde çalışanlar için 5 yıldır açılmayan ve sınava girmek için 5.000 kişinin beklediği kurum içi Gelir Uzmanlığı sınavının açılması, şartları taşıyan tüm maliye çalışanlarının sınava katılmasına imkan tanınması ve sınavın belirli aralıklarla tekrar açılmasının sağlanması,

9 – Yasal düzenlemeler yapılarak Mali Hizmetler ve Yardımcı Mali Hizmetler sınıfı tesis edildikten sonra Gelir Uzmanlığı sınavına giriş şartlarını taşımayan, Maliye Bakanlığı bünyesindeki kurum ve kuruluşlarda V.H.K.İ. kadrosunda görev yapan yaklaşık 20.000 personelin gelir gider ayrımı yapılmadan Gelir Uzman Yardımcısı kadrosuna atanmasının sağlanması,

10 – Yoklama Memurluğundan V.H.K.İ. kadrosuna kaçışların önüne geçmek, genç ve dinamik personelin Yoklama Memuru olarak görev yapmasını sağlamak için Yoklama Memurluğunun norm kadrosunun 5. Dereceden 3. Dereceye indirilmesi,

11 – Veznedar, İcra Memuru ve Tahsildar olarak görev yapan personele iş riskiyle orantılı Mali Sorumluluk Tazminatı ödenerek Veznedarlık, İcra Memurluğu ve Tahsildarlığın angarya olmaktan çıkarılması,

12 – Hizmetli personel eksikliğini giderilmesi için lise mezunu personel alınması ve alınacak personelin başka kurum ve kadrolara kaçışını önlemek için Ek Gösterge verilmesinin sağlanması,

13 – Günümüz şartları ve hizmet gereği önem arz eden Maliye Bakanlığı kurum ve kuruluşları ile çalışanlarının güvenliği için Koruma ve Güvenlik Görevlisi personelinin eksikliğini giderilerek özlük hakları bakımında bağlı oldukları kurumlarımızda Güvenlik birimlerinin oluşturulmasının sağlanması,

14 – Şoför olarak görev yapan personelin şartlarını taşımaları ve talepte bulunmaları halinde Maliye Bakanlığı Görevde Yükselme, Unvan Değişikliği ve Atama Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda açılan sınavlara katılma ve unvan değişikliğine imkan sağlanması,

15 – Maaş bordrosunu oluşturan tüm unsurların emekli keseneğine esas aylığa dahil edilerek emekli maaşına yansıtılmasının sağlanması,

16- Normal mesai saatlerinde haftanın 5 günü 8 saat mükellefle muhatap olan maliye çalışanlarının hafta içi biriken iş ve işlemlerini bitirebilmesi için tüm personeli kapsayacak işi olan personelin katılacağı ve karşılığında ücret ödenecek fazla çalışma imkanının sağlanması,

17 – 15.03.2007 tarih ve 5604 sayılı Kanun’la ihdas edilen Mali Tatilin, hizmeti aksatmayacak şekilde, maliye çalışanlarının yarısının tatilin ilk yarısında, kalan kısmının tatilin ikinci yarısında tatil yapmasını sağlayacak şekilde gerekli düzenlemenin yapılması,

18 – Personelin görev yaptığı ilin ulaşım ve ekonomik koşulları dikkate alınarak servis aracı sağlanması, servis aracı mümkün olmayan durumlarda toplu taşıma araçlarında kullanılmak üzere abonman kartı verilmesi,

19 – Genç personelimizin çocuklarını daha güvenli ve daha sağlıklı bir şekilde yetiştirebilmelerinin sağlanması, yüksek moral ve motivasyonla hizmet verebilmeleri için kurum çalışanlarının faydalanacağı kreş ve gündüz bakım evlerinin açılması,

20 – Yoğun bir iş temposu olan sadece kurum çalışanlarımızın faydalanacağı, kütüphanesi, kültür ve sanat etkinliklerinin düzenlenebileceği lokal veya dinlenme salonlarının açılması,

21 – Dinlenmek maksadıyla veya zorunlu olarak seyahat etmek ve seyahat esnasında konaklama ihtiyacı olan personelimiz sürekli olarak ya öğretmen evinde ya da diğer kurumların misafirhanelerinde kalmakta bu durumda personelimizi mağdur etmektedir. Seyahat esnasında konaklama ihtiyacı olan personelimiz için misafirhane sağlanması,

V. BÖLÜM

SONUÇ :

Raporumuzun 2. Bölümünde tespiti yapılan sorunlar, daha önce milletvekilleri ve çeşitli komisyon üyeleri ile yapılan görüşmelerde gündeme getirilmiş, bu sorunların çözümlenmesi kapsamlı çalışma ve belirli bir süreci gerektirdiği, ayrıca bütçeye ek yük getireceği ifade edilmiştir.

Tespit edilen bu sorunların yasal düzenlemeler yapılarak önerilerimiz doğrultusunda çözümlenmesi, bütçeye ek yük getirmeyeceği gibi devletimiz ve ülkemiz içinde kazanç olacaktır.

Şöyle ki; bu sorunların çözülmesi Türkiye'nin bütçesinin %86'sını toplayan maliye çalışanlarını rahatlatacak, çalışanların moral ve motivasyonunu yükseltecek, performansını ve iş verimliliğini artıracaktır. Bütçeye getireceği düşünülen ek yük bir yıl içinde misliyle geri dönecektir. Geçim sıkıntısı çekmeyecek ekonomik seviyeye ulaşmış, itibarını kazanmış, karnı tok, sırtı pek, başı dik Maliye Çalışanı devletinden başka kimseye minnet etmeyecek ve hiçbir etki altında kalmadan devletimize ve vatandaşımıza hizmet verecektir.

İsa SAHİN
Maliye-Sen
KONYA
215
Genel Başkanı

KAYNAKLAR VE DAYANAKLAR:

- 1 – 14.07.1965 tarih ve 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu
- 2 – 18.10.1982 tarih ve 2709 Sayılı T.C. Anayasası
- 3 – 13.12.1983 tarih ve 178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
- 4 – 13.12.1983 tarih ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
- 5 – 06.03.2005 tarih ve 25747 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Maliye Bakanlığı Görevde Yükselme, Unvan Değişikliği ve Atama Yönetmeliği
- 6 – 16.05.2005 tarih ve 5345 sayılı Gelir İdaresi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun
- 7 – 23.10.2010 tarih ve 6009 Sayılı Kanun
- 8 – 10.07.2011 tarih ve 646 sayılı Vergi Denetim Kurulu Başkanlığının Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname
- 9 – 26.09.2011 tarih ve 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararname
- 10 – 02.11.2011 tarih ve 666 sayılı Kamu Görevlilerinin Mali Haklarının Düzenlenmesi Hakkında Kanunu Hükmünde Kararname.
- 11 – 10.02.2013 tarih ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu

